

Център на НПО
в Разград

Анализ по приложение на чл.9 от ЗСВ представи Центърът на НПО в Разград по време на кръгла маса „Актуални практики по приложение на случайния принцип при разпределението на съдебни дела”, 17.05.2013г., град София

Кръглата маса е важна стъпка от подобряване на общия процес по подобряване на средата за ефективно правосъдие. Анализът по приложение на чл.9 от ЗСВ е разработен в рамките на гражданско наблюдение по проекта.

Във форума в Националния институт на правосъдието участваха Министърът на правосъдието Драгомир Йорданов; членове на Висшият съдебен съвет – Незабравка Стоева, Магдалена Лазарова, Калин Калпакчиев, Юлия Ковачева, Каролина Неделчева; членовете на Инспектората към Висшия съдебен съвет – Ана Караиванова и Димана Йосифова; 35 председатели на Апелативни, Окръжни и Районни съдилища в Северна и Южна България, членове на Националната НПО мрежа за гражданско наблюдение на съда и Гражданския съвет към ВСС.

Кръглата маса беше открита от министъра на правосъдието Драгомир Йорданов, който откри значението на случайното разпределение на съдебни дела за развитието на правосъдната система.

Беше представен анализ по темата, изготвен от сдружение „Център на НПО в Разград“ (Георги Милков) и доклад на Българския център за правни инициативи (Биляна Гяурова-Вегерцедер).¹ Представените изследвания предизвикаха интересни дискусии, коментари и бяха споделени идеи.

Бяха представени добри практики от дейността на Окръжен съд – Варна (съдия Ванухи Аракелян), Окръжен съд – Благоевград (съдия Катя Бельова), Районен съд – Благоевград (съдия Екатерина Николова), Районен съд – Монтана (съдия Красимир Семов).

Членовете на Висш съдебен съвет Незабравка Стоева и Калин Калпакчиев споделиха впечатления от приложението на принципа за случайното разпределение на съдебни дела, подготовката на доклади от извършените проверки във ВКС, ВАС и СГС.

Главният инспектор в Инспектората към ВСС Ана Караиванова и инспектор Димана Йосифова споделиха интересна информация и проблеми от извършени проверки в различни съдилища и апелативни райони.

Ана Караиванова изрази своето положително мнение от представения анализ за случайното разпределение и важното му значение за дейността на съдебната система.

¹ [http://www.bili-bg.org/cdir/bili-bg.org/files/BILI - Report and Annexes - RCA - April 2013.pdf](http://www.bili-bg.org/cdir/bili-bg.org/files/BILI_-_Report_and_Annexes_-_RCA_-_April_2013.pdf)

Носител на Златен ключ 2007 за достъп до обществена информация

Димана Йосифова сподели пред участниците във форума своето мнение, че разпределението на съдебните дела е от изключително обществено значение и е недопустимо определени съдии да бъдат по-натоварени от други. Според нея инспекторите не са софтуерни специалисти, но е важно за постигане на по-голяма прозрачност в съдебната система да се открият начините и методите тези проблем да бъде отстранени.

Интересни изказвания направиха председателите на ОС-Пловдив, г-н Веселин Хаджиев, ОС-Хасково, г-жа Миглена Тянкова, ОС-Враца, г-жа Агнеса Ставарова; заместник-председателят на АС-София, г-жа Петя Шишкова; заместник-председателят на ОС-Плевен, г-н Красимир Петракиев. Основните им препоръки бяха насочени да бъде унифициран един продукт за цялата съдебна система, с цел да се избегне манипулация при разпределение на съдебните дела.

По време на кръглата маса беше увеличено познанието по темата за случайното разпределение на съдебни дела и използване на информационните технологии в съдебната система

С разработения от Център на НПО в Разград анализ по темата за случайното разпределение, ние поставяме важни предизвикателства пред Висшия съдебен съвет, Инспектората към Висшия съдебен съвет и Министъра на правосъдието.

От Висшия съдебен съвет очакваме: нови правила за приложението на принципа за случайното разпределение на съдебни дела и преписки, които да уреждат използването само на един продукт (за всички 330 органа на съдебната власт). Правилата трябва да регулират засилена отговорност и контрол на целия процес по приложението на член 9 от ЗСВ.

От Инспектората към Висшия съдебен съвет очакваме: всеобхватни проверки на всички нива в съда и прокуратурата до края на 2013г., които да завършат с реалистични доклади, които да се публикуват на интернет-страницата на ИВСС. Очакваме дейността на Инспектората да дисциплинира осезаемо всички съдебни органи на всички нива.

От Министъра на правосъдието очакваме: политически ангажимент за подкрепа на общия процес по всеобхватното утвърждаване на принципа за случайно разпределение на делата, осигуряване на мониторинг върху процеса в партньорство с неправителствени организации.

От направения анализ за приложението на чл.9 от ЗСВ, ние изведохме сериозни препоръки за подобряване на системата за прилагане на случайния принцип при разпределението на съдебните дела.

Гражданското наблюдение смята, че всички съдилища трябва да работят само с един унифициран за цялата страна компютърен продукт за разпределение на съдебни дела.

Пред Висшия съдебен съвет стои сериозна задача да промени цялостната организация на работата в съдебната система, насочена към прилагането на принципа на случайния подбор. Тя трябва да подобри интегритета между деловодните програми и софтуера за електронно разпределение на делата, като се използва само един за цялата правосъдна система компютърен продукт.

Носител на Златен ключ 2007 за достъп до обществена информация

Настойчиво предлагаме на Висшия съдебен съвет да организира независима експертиза от външни специалисти, които да оценят всички използвани в момента програмни продукти за случайно разпределение на съдебни дела. Експертизата трябва да анализира сключените договори за финансиране на всеки продукт, договорите за дарения, финансова стойност, разпространение, заплаща ли се такса за ползване, постигнати резултати, ефект.

Според нас е необходимо ВСС да осигури пълна съвместимост на общата програма² за случайно разпределение на съдебните дела с програмите на съдебно деловодство (регистратура), за да се подобри интегритета, избегнати грешки и рискове от манипулация.

Смятаме за наложително Висшият съдебен съвет да приеме решение и да задължи горестоящите административни ръководители:

- *Да извършват допълнителни проверки относно спазването на принципа за случайно разпределение на делата на всеки 6 (шест) месеца, съобразно правомощията им по чл.86, ал.1, т.1 и т.6 и чл.106, ал.1, т.1 и т.6 от ЗСВ.³*
- *Да проверяват всеки месец електронния архив за предходния месец на нисшестоящите звена.*
- *Да информират периодично (например на три месеца) горестоящия ръководител и ВСС за констатациите от проверките.*

Висшият съдебен съвет и Инспекторатът към ВСС да:

- **Приемат план за проверки на всички нива в съдилищата до края на 2013г. Проверката да се планира по апелативни райони, за да се балансират ресурсите и да има предвидимост.**
- **Организируют бързо ревизия в органите на прокуратурата от апелативно до районно ниво, като се включат Националната следствена служба, военните прокуратури и новосъздадените две специализирани прокуратури.**

През месец февруари 2013г. Сдружение „Център на НПО в Разград“ представи Междинен доклад за напредъка на съда в Южна България по време на Втората национална конференция „Правосъдие близо до хората“.⁴ Конференцията е организирана съвместно с Националния институт на правосъдието и с подкрепата на Фондация „Америка за България“.⁵ Формулирани са препоръки “ЗА РАЗПРЕДЕЛЕНИЕТО НА СЪДЕБНИ ДЕЛА НА ПРИНЦИПА НА СЛУЧАЙНИЯ ПОДБОР ЧРЕЗ КОМПЮТЪРНА ПРОГРАМА”⁶

1. *Да се унифицира процесът на случайното разпределение на делата във всички съдилища с един програмен продукт, одобрен от Висшия съдебен съвет.*

² Приложима във всички 330 органа на съдебната система – съдилища и прокуратури.

³ Виж Анализ на обобщените резултати относно случайното разпределение на делата в Апелативен район – Пловдив, 01.01.2012г. – 01.11.2012г., <http://www.inspectoratvss.bg/bg/page/16>

⁴ <http://watch.ngo-rz.org/bg/catalog/category4/item29.html/>

⁵ <http://www.americaforbulgaria.org/page/home/>

⁶ <http://watch.ngo-rz.org/bg/catalog/category4/item29.html/> Стр.38

Носител на Златен ключ 2007 за достъп до обществена информация

2. При възлагането на обществената поръчка за създаване на софтуер за случайно разпределение на делата Висшият съдебен съвет да посочи като основен критерий за избор надеждността на информационната система и невъзможността тя да бъде манипулирана.
3. Висшият съдебен съвет трябва да осигури централизирано съхранение на базата данни за случайното разпределение на делата, преписките и книжката, постъпили в съда, прокуратурата и следствените звена. Опитите за манипулация и заобикаляне на принципа за случайния подбор да се разследват и наказват строго.”

Представените на кръглата маса анализ, материали и презентации са публикувани на: <http://watch.ngo-rz.org/bg/news/news125.html>. Снимки от събитието са достъпни в рубриката „Фото галерия“, в долния край на страницата.

Центърът на НПО в Разград разработва и прилага пилотни програми в подкрепа на съдебната реформа от 2004г., като до момента са осъществени седем проекта за гражданско наблюдение на съда и подкрепа на съдебната система в България. В момента реализира проект „Правосъдие близо до хората: втора фаза“, подкрепен от Фондация „Америка за България“. Главната цел на проекта е да подобри отчетността, прозрачността и етиката в съдебната система в България чрез механизъм за успешно гражданско наблюдение на съда на национално ниво. Центърът на НПО в Разград създаде през 2007г. Национална НПО мрежа за гражданско наблюдение на съда в България, в която участват над 65 неправителствени организации. Целта на националната мрежа е да развива и поддържа високи професионални стандарти в сферата на гражданското наблюдение на съда в България: www.watch.ngo-rz.org

С подкрепата на Фондация „Америка за България“

Фондация „Америка за България“ подпомага развитието и растежа на динамичен частен сектор в полза на свободна и демократична България. Основана през 2008 година, Фондацията е наследник на Българо-американския инвестиционен фонд, създаден от Правителството на САЩ чрез Американската агенция за международно развитие. Грантовете, които Фондация „Америка за България“ предоставя, продължават отношенията на доброжелателство и приятелство между народите на САЩ и България.

Носител на Златен ключ 2007 за достъп до обществена информация